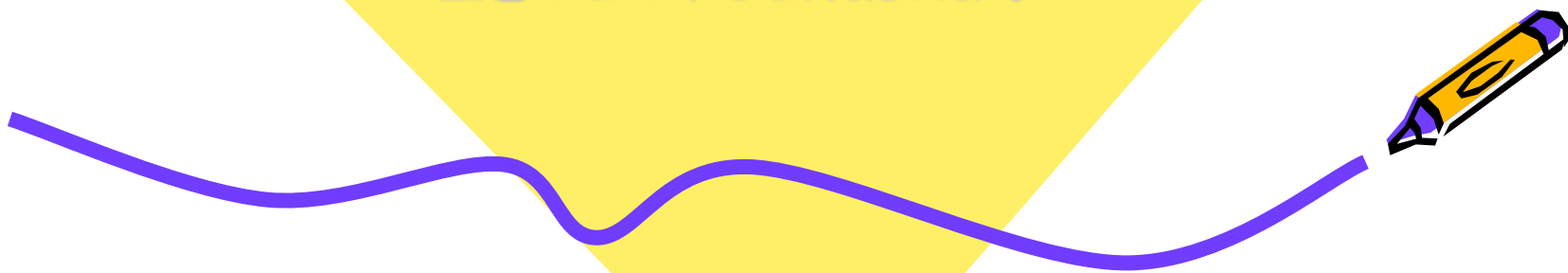

Inflácia Ekonomický cyklus

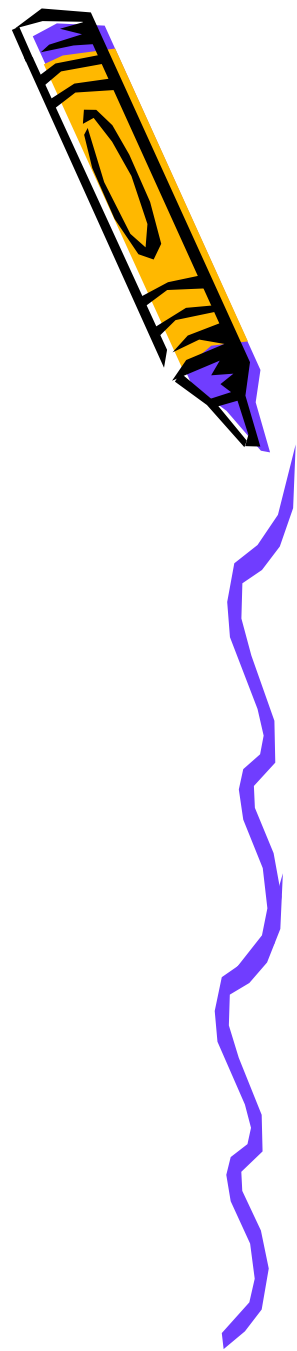
ZE PI Prednáška 9

Ing. Zuzana Staníková, PhD.

Inflácia

- dlhodobý rast cenovej hladiny tovarov a služieb

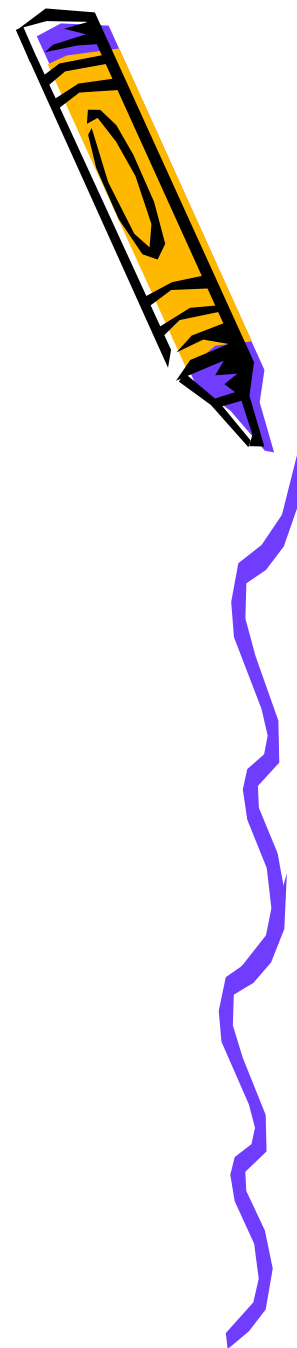
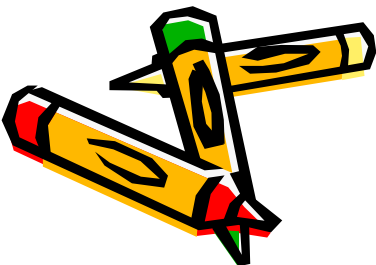
Zmena cien jednotlivých tovarov a služieb

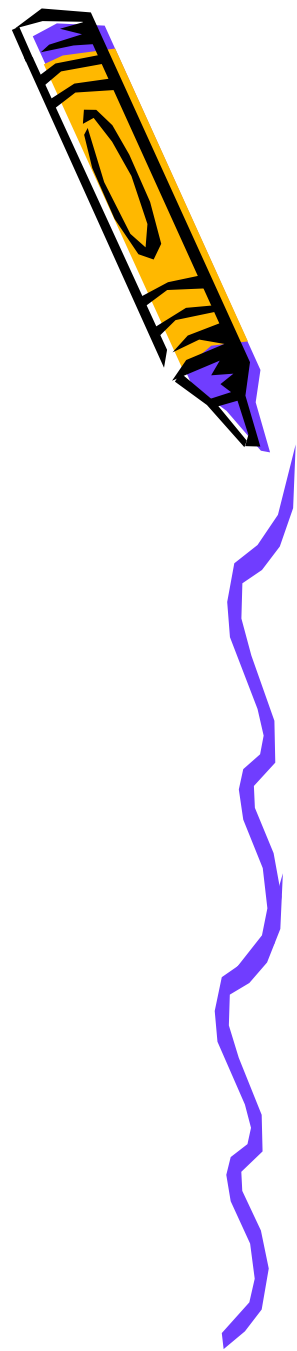
≠

Zmena cenovej hladiny

||

Zmena celkovej úrovne cien tovarov a služieb, ktoré sa v ekonomike predávajú a nakupujú

- **Dezinflácia** - pokles miery inflácie
- **Deflácia** - pokles celkovej cenovej hladiny (opak inflácie).

Meranie inflácie

Spotrebný kôš

Meranie inflácie

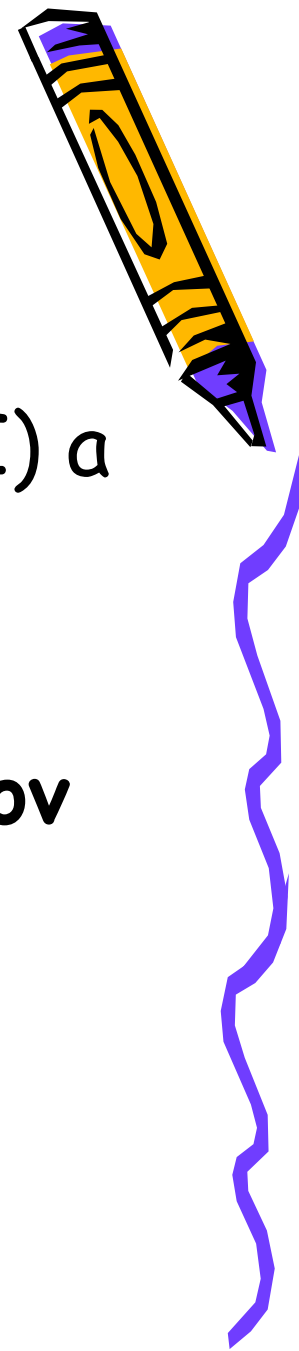

Cenový index

- je vážený priemer individuálnych cien vybraného spotrebného koša v dvoch porovnávaných obdobiach, pričom váha ceny každého tovaru odráža ekonomický význam tohto tovaru.

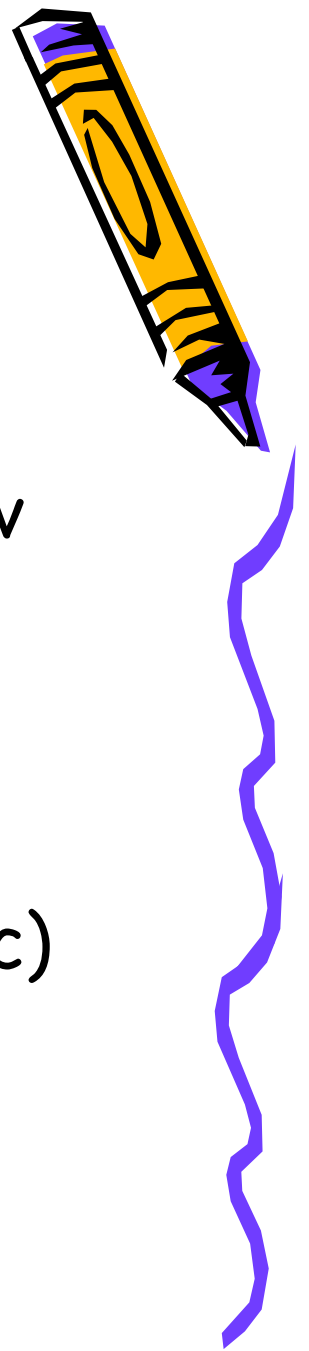
Najvýznamnejšie cenové indexy

- Index spotrebiteľských cien (CPI) a Index životných nákladov
- Index cien priemyselných výrobcov (PPI),
- deflátor HDP

Index spotrebiteľských cien (CPI)

Použitie:

- Meranie zmien cien a životných nákladov
- Meria náklady na tovary a služby priemerného spotrebiteľa
- $$\text{CPI} = \frac{\sum p_t q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100 \text{ [%]} \text{ (Laspeyresov vzorec)}$$

Index životných nákladov

- vyjadruje, ako sa zmeny cien odrážajú vo výdavkoch vybraných typov sociálnych skupín domácností
- Počíta sa za
 - domácnosti zamestnancov
 - domácnosti dôchodcov
 - nízkopríjmové domácnosti

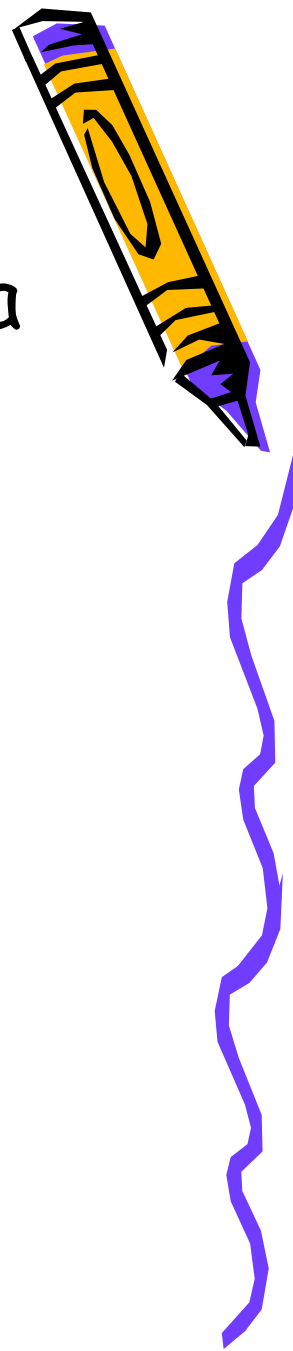

Harmonizované indexy spotrebiteľských cien (HICPs)

- zostavujú sa od roku 1997
- porovnateľnosť indexov spotrebiteľských cien jednotlivých krajín EU.

Index cien výrobcov (PPI)

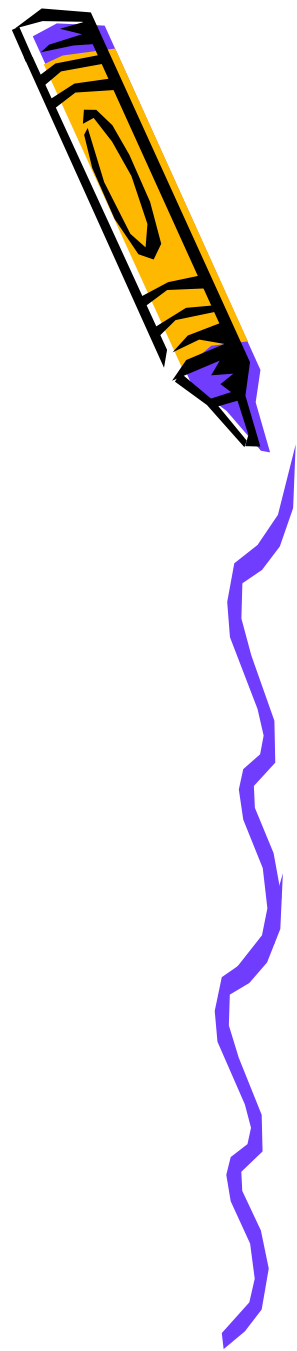

- meria veľkosť zmien cien tovarov a služieb domácich priemyselných výrobcov v priebehu času
- Výpočet:

$$PPI = \frac{\sum p_t q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100 \quad [\%]$$

Deflátor HDP

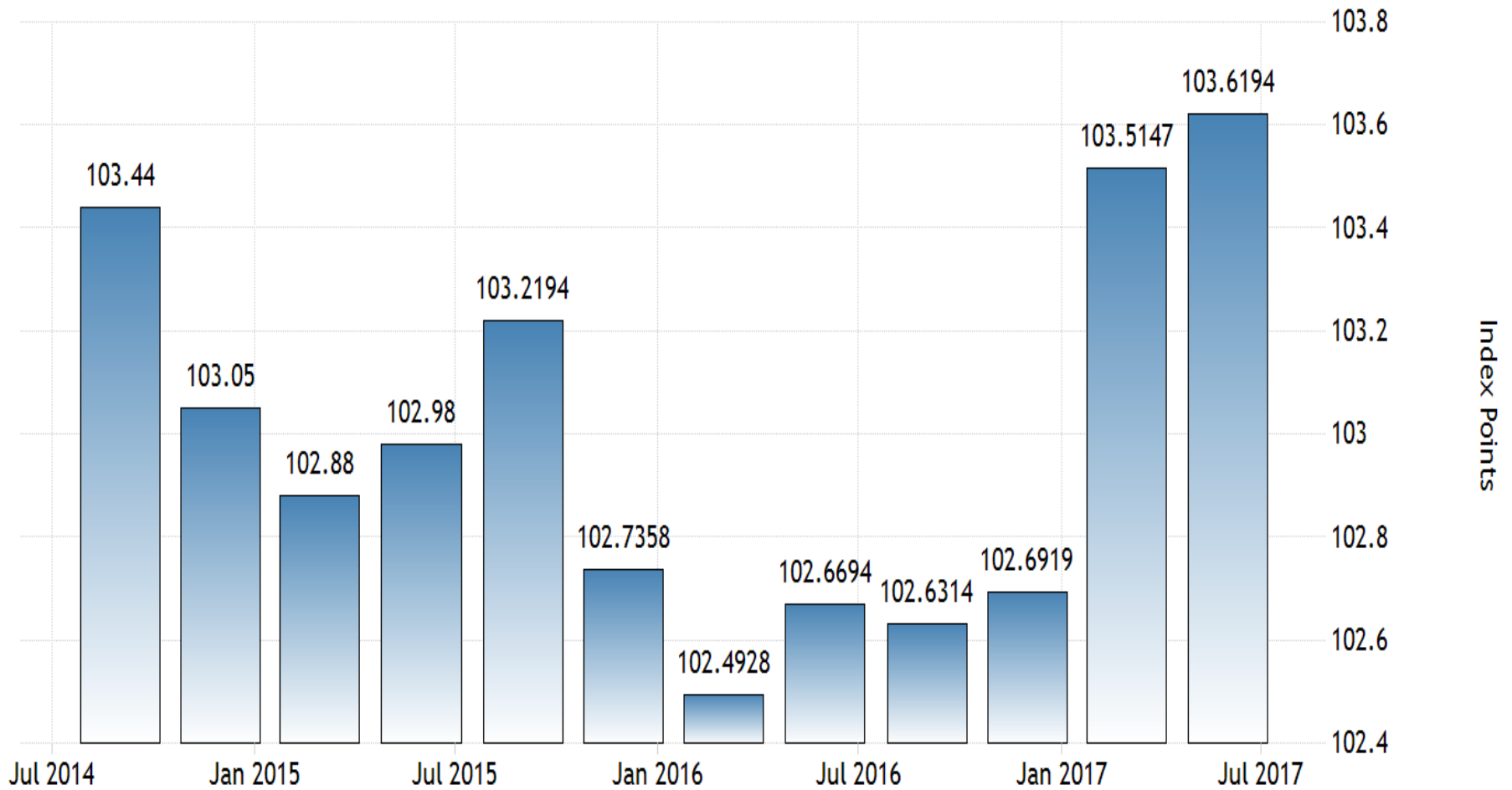
- súhrnný cenový index

-

- $$\text{Deflátor HDP} = \frac{HDP_n}{HDP_r} = \frac{\sum p_t q_t}{\sum p_0 q_t} \cdot 100 \quad [\%]$$

SLOVAKIA GDP DEFLATOR

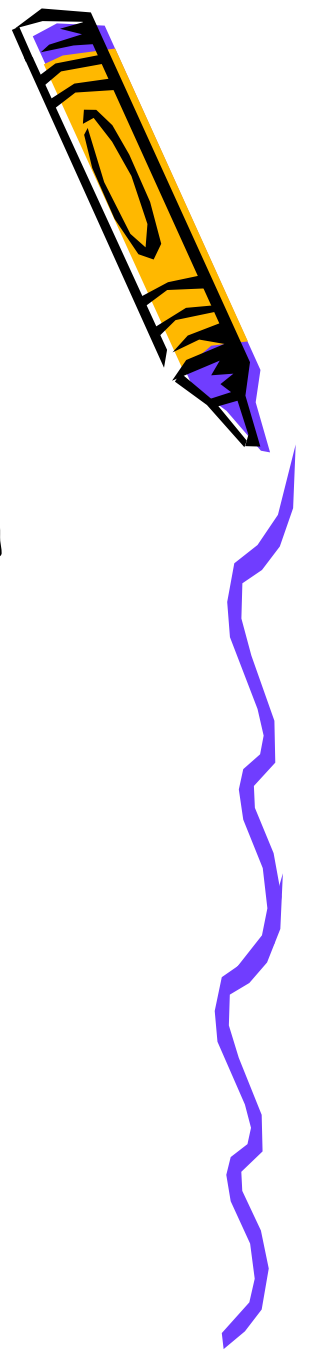

SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM | STATISTICAL OFFICE OF THE SLOVAK REPUBLIC

Ing. Zuzana Staníková, PhD.

Miera inflácie

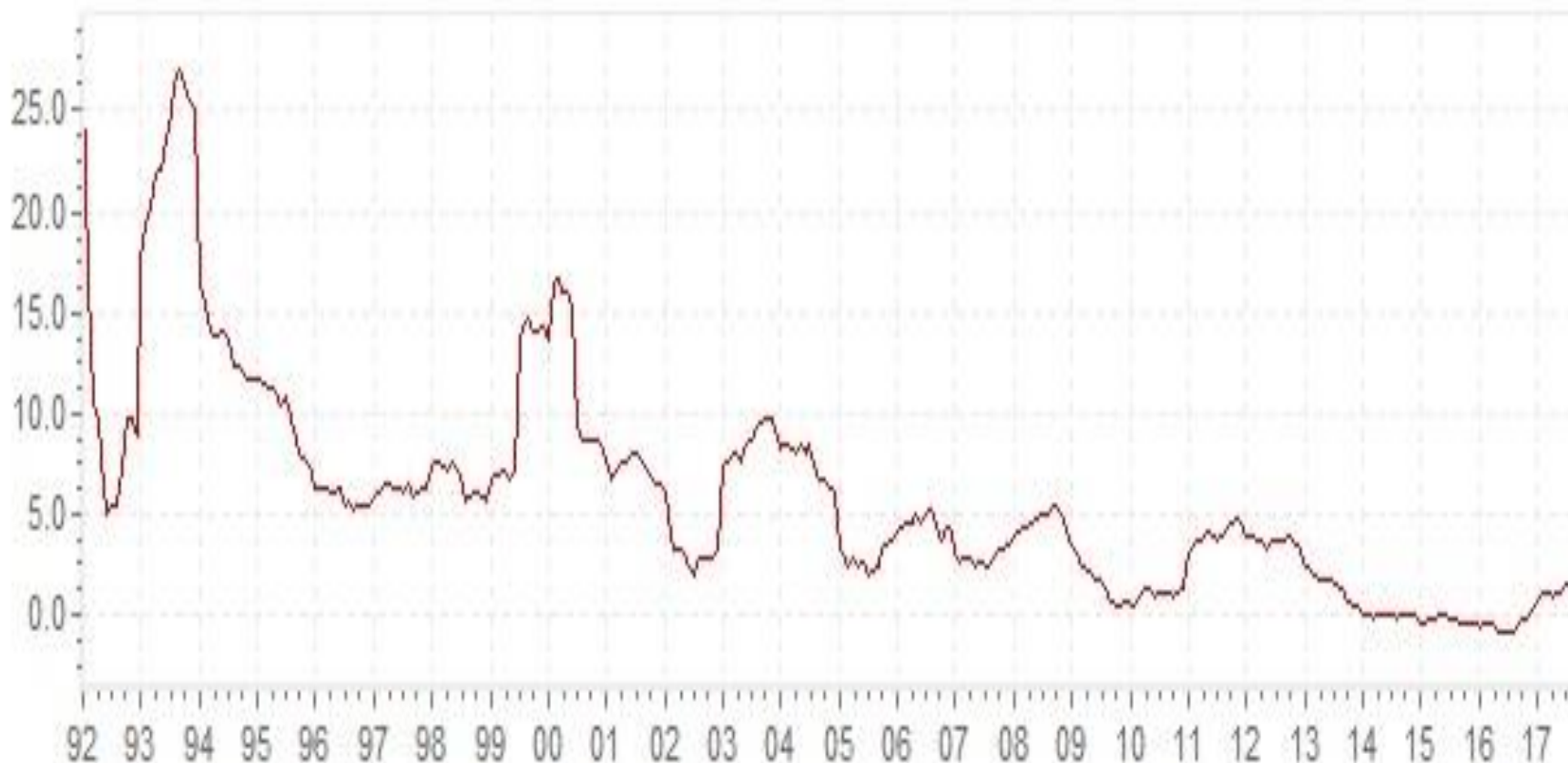

- miera zmeny celkovej cenovej hladiny meranej indexom spotrebiteľských cien

$$I_t = \frac{CPI_t - CPI_{t-1}}{CPI_{t-1}} \cdot 100[\%]$$

Historický vývoj inflácie v SR (ročná báza)

Zdroj: <http://www.inflation.eu/inflation-rates/slovakia/historic-inflation/cpi-inflation-slovakia.aspx>

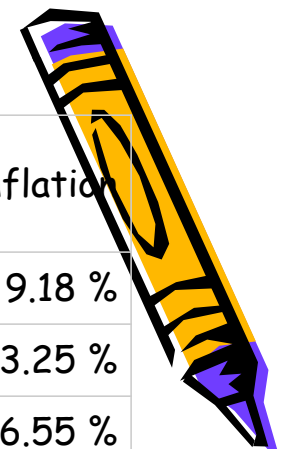
Ing. Zuzana Staníková, PhD.

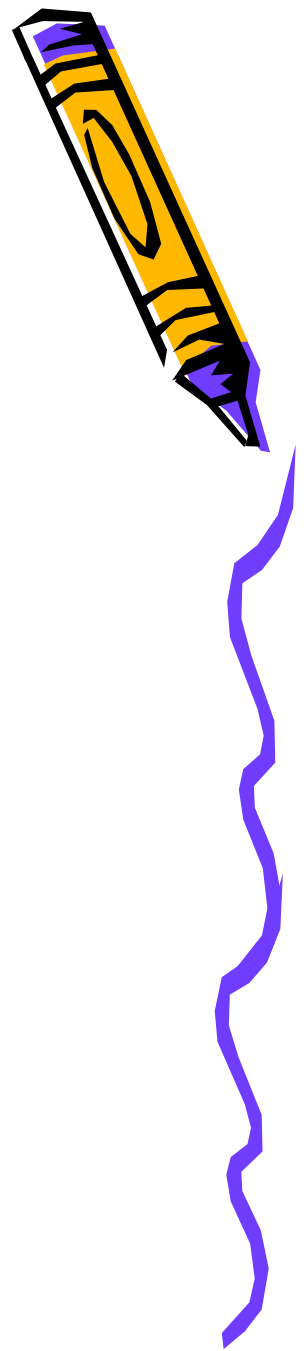
annual inflation (dec vs. dec)	inflation	annual inflation (dec vs. dec)	inflation
<u>CPI Slovakia 2016</u>	0.18 %	<u>CPI Slovakia 2003</u>	9.18 %
<u>CPI Slovakia 2015</u>	-0.49 %	<u>CPI Slovakia 2002</u>	3.25 %
<u>CPI Slovakia 2014</u>	-0.12 %	<u>CPI Slovakia 2001</u>	6.55 %
<u>CPI Slovakia 2013</u>	0.43 %	<u>CPI Slovakia 2000</u>	8.36 %
<u>CPI Slovakia 2012</u>	3.23 %	<u>CPI Slovakia 1999</u>	14.19 %
<u>CPI Slovakia 2011</u>	4.43 %	<u>CPI Slovakia 1998</u>	5.62 %
<u>CPI Slovakia 2010</u>	1.34 %	<u>CPI Slovakia 1997</u>	6.36 %
<u>CPI Slovakia 2009</u>	0.54 %	<u>CPI Slovakia 1996</u>	5.40 %
<u>CPI Slovakia 2008</u>	4.36 %	<u>CPI Slovakia 1995</u>	7.21 %
<u>CPI Slovakia 2007</u>	3.42 %	<u>CPI Slovakia 1994</u>	11.62 %
<u>CPI Slovakia 2006</u>	4.17 %	<u>CPI Slovakia 1993</u>	25.13 %
<u>CPI Slovakia 2005</u>	3.69 %	<u>CPI Slovakia 1992</u>	8.77 %
<u>CPI Slovakia 2004</u>	6.00 %		

Zdroj: <http://www.inflation.eu/inflation-rates/slovakia/historic-inflation/cpi-inflation-slovakia.aspx>

Ing. Zuzana Staníková, PhD.

Jadrová a čistá inflácia

- kvantifikuje mieru rastu cenovej hladiny na neúplnom spotrebnom koši

Celková inflácia sa skladá z

- jadrovej inflácie
- vplyvu položiek s regulovanými cenami
- vplyvu nepriamych daní

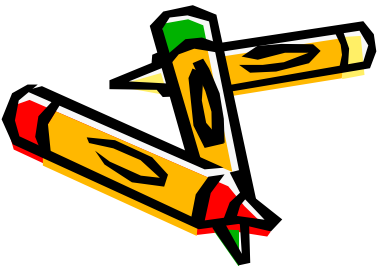
Príspevok jadrovej inflácie

=

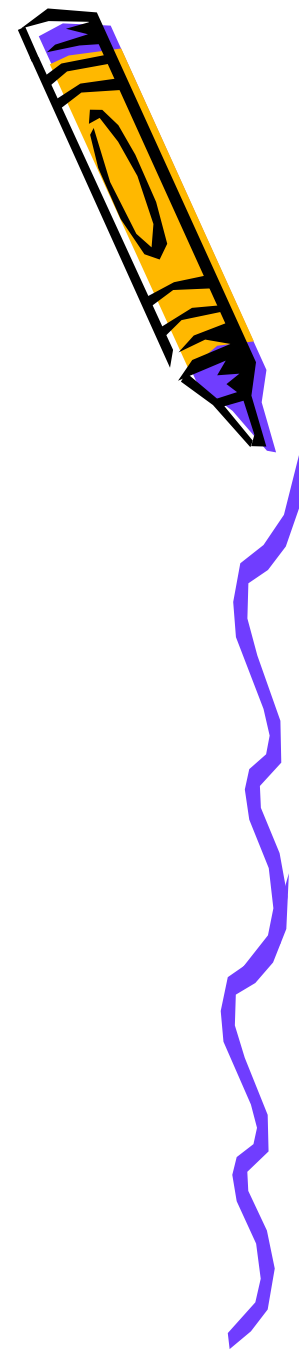
príspevok čistej inflácie

+

príspevok cien potravín

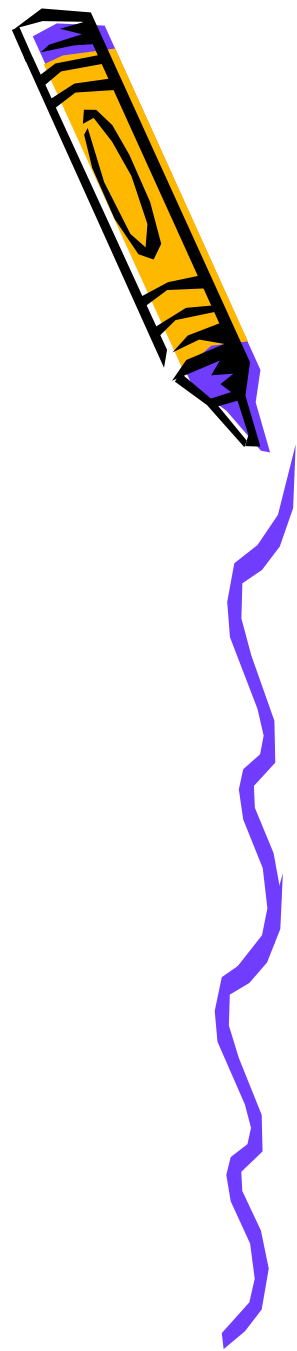

Druhy inflácie z hľadiska rýchlosti rastu cenovej hladiny

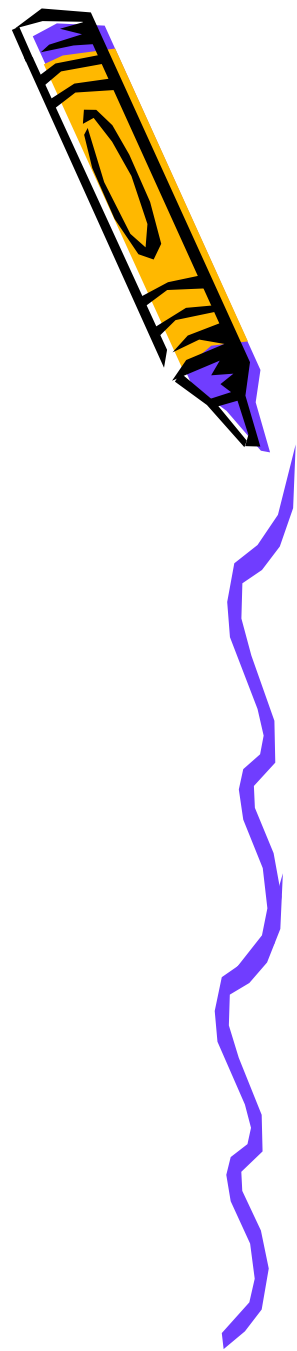
- **Mierna inflácia**
- **jednociferné ročné tempo rastu cenovej hladiny**
- **tempo rastu cenovej hladiny neprekračuje tempo rastu výstupu ekonomiky**

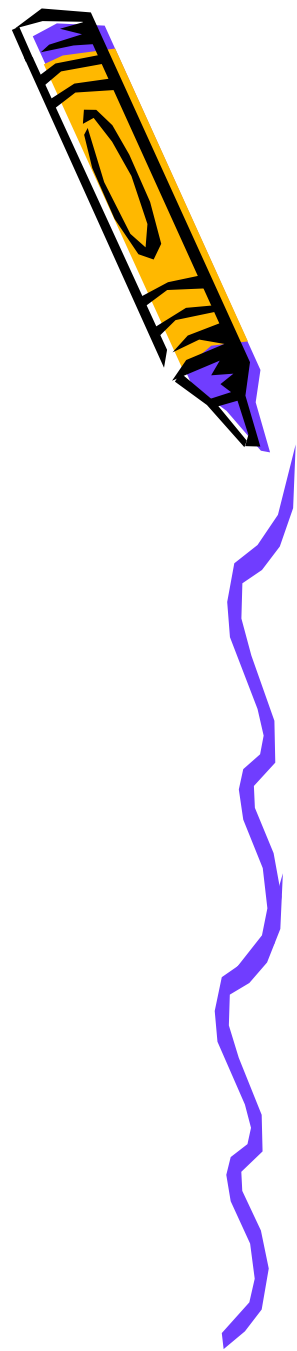
- **Cválajúca alebo galopujúca**
- dvojciferné až trojciferné ročné tempo rastu cenovej hladiny

- **Hyperinflácia**
- štvor a viacciferné tempo rastu cenovej hladiny
- zapríčiňuje rozpad peňažného systému a zrušenie hospodárskych väzieb

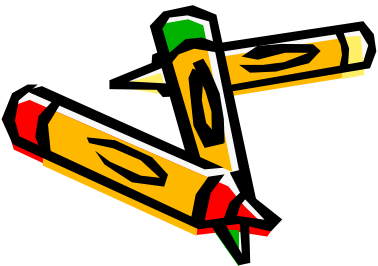
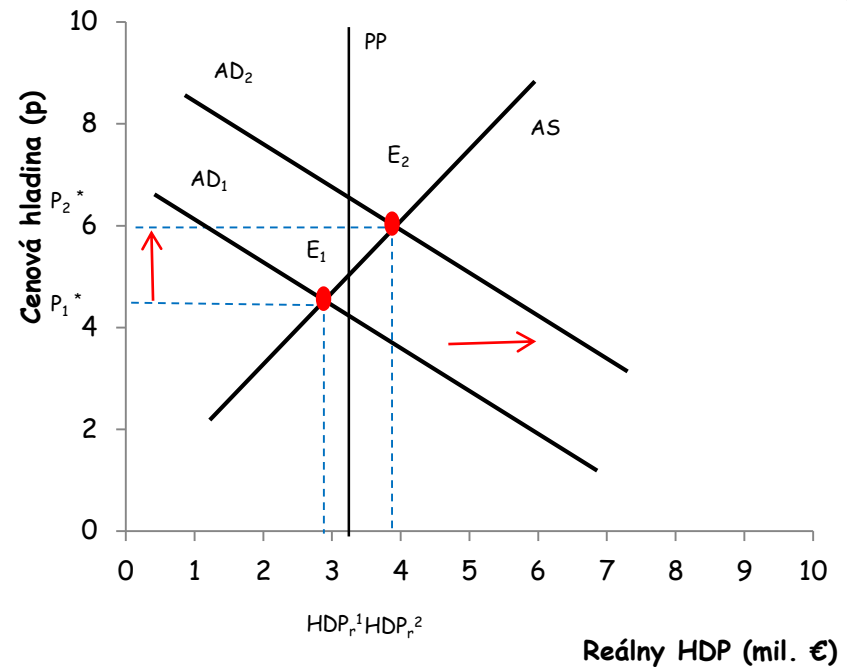
- Príčiny inflácie môžu byť:
- na strane dopytu
- na strane ponuky

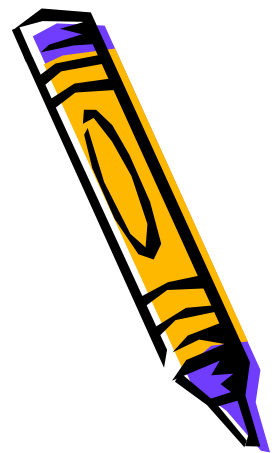
Dopytová inflácia

je zapríčinená:

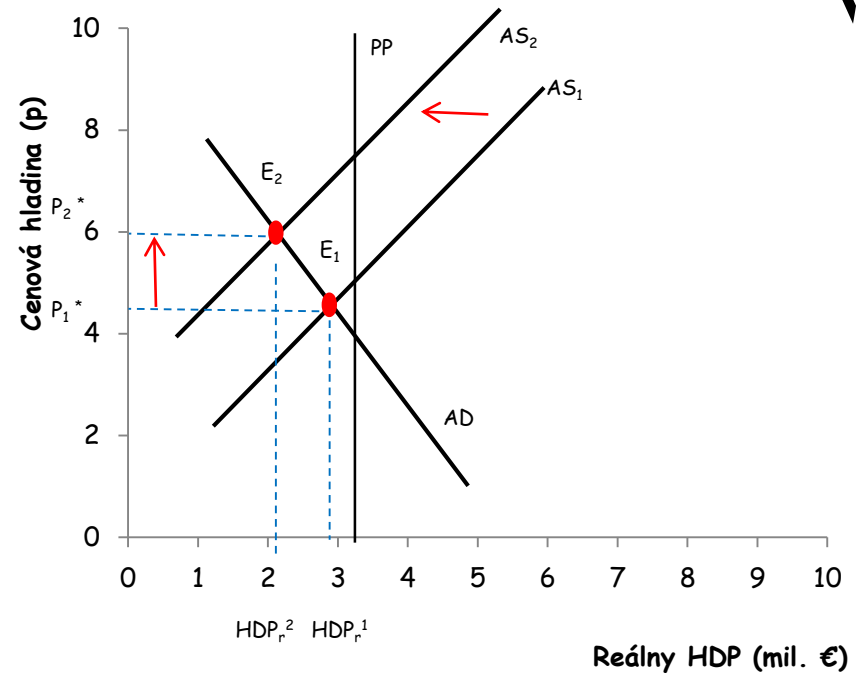
- nadmernými investičnými výdavkami
- rýchlejším rastom nominálnych miezd ako produktivita práce
- znížením úrokovej miery a daní
- zvyšovaním štátnych výdavkov (hlavne pri deficitnom štátnom rozpočte)

Ponuková (nákladová) inflácia

- spôsobuje ju
- rast mzdových nákladov
- zvýšenie cien dovážaných surovín
- Vplyv nedokonalkej konkurencie, ktorá môže vyvolať rast cien medziproduktu.

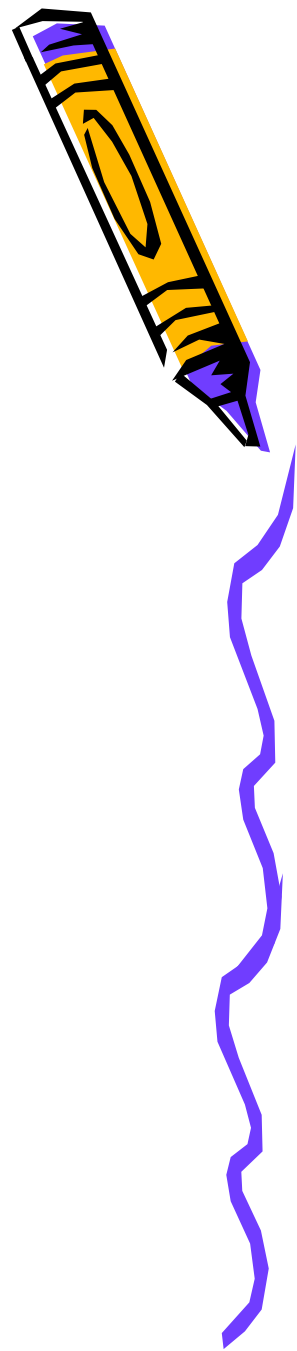
Cielenie inflácie

- je režim menovej politiky
- Centrálna banka určí konečný cieľ inflácie, ktorý sa snaží dosiahnuť prostredníctvom regulácie úrokovej miery.

Dôsledky inflácie

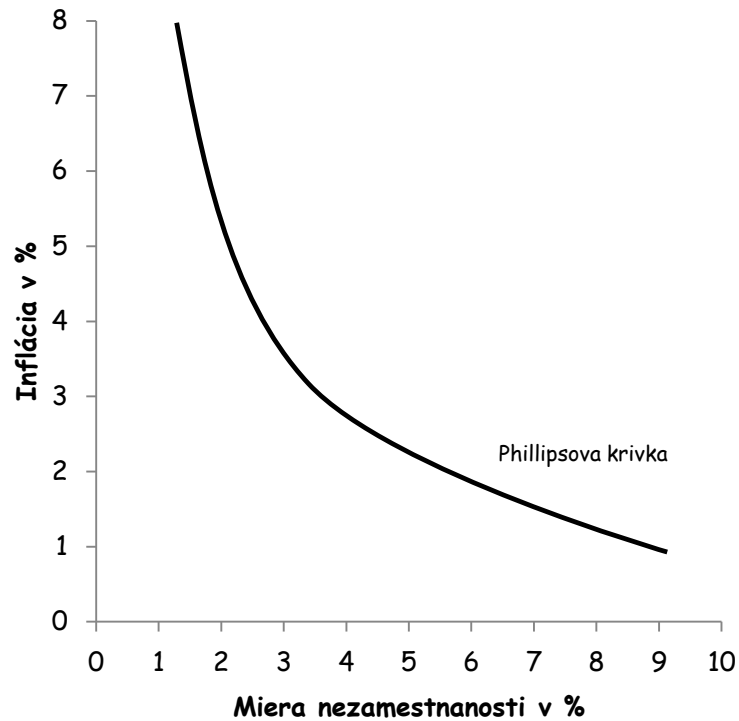

- Sociálne napätie
- Prerozdeľovanie dôchodkov
- Spomalenie ekonomického rastu
- Pokles kúpyschopnosti obyvateľov
- Zmena štruktúry spotreby
- Vplyv na zahraničnú ekonomickú rovnováhu

Vzt'ah nezamestnanosti a inflácie

- Phillipsova krivka

Zdroje:

STANÍKOVÁ, Z.: Ekonomie - cvičebnica, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

KUCHARČÍKOVÁ, A., HOLKOVÁ, B., KOZUBÍKOVÁ, Z., STANÍKOVÁ, Z., TOKARČÍKOVÁ, E.: Základy ekonomickej teórie - cvičebnica, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

KUCHARČÍKOVÁ, A., TOKARČÍKOVÁ, E.: Základy ekonomickej teórie pre informatikov, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

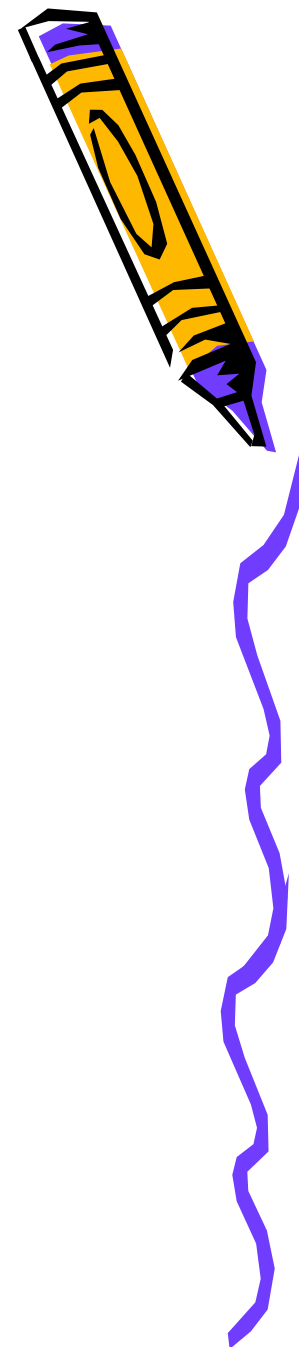
LISÝ, J. a kol.: Ekonomie v novej ekonomike, 1. vydanie, IURA EDITION, Bratislava 2005

PARKIN, M.: Macroeconomics, 11 th edition, Pearson Education Limited, UK, 2014

SCHILLER, B. R.: Makroekonomie, 1. vydanie, Computer Press, Brno 2004

GERDESMEIER, D.: Cenová stabilita: Prečo je dôležitá aj pre teba?, Európska centrálna banka, Frankfurt nad Mohanom, 2008

www.statistics.sk

Tento študijný materiál vznikol v rámci riešenia projektu:

„Kvalitné vzdelávanie s podporou inovatívnych foriem, kvalitného výskumu a medzinárodnej spolupráce – úspešný absolvent pre potreby praxe“

ITMS: 26110230090

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

Ing. Zuzana Staníková, PhD.